



Základné informácie k ukrytiu obyvateľov okresu a vypracovaniu plánov ukrytia

Zabezpečovanie a vykonávanie ukrytia upravuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Čo je ukrytie?

Ukrytím sa rozumie ochrana osôb v ochranných stavbách pred možnými následkami mimoriadnych udalostí.

Aké typy ochranných stavieb poznáme?

Ochranné stavby sa podľa ochranných vlastností členia na:

- a) odolné úkryty,
- b) plynotesné úkryty,
- c) jednoduché úkryty budované svojpomocne (ďalej len „JUBS“)
- d) chránené pracoviská, ktoré slúžia civilnej ochrane (ďalej len „chránené pracoviská“).

Kto zriaďuje/určuje ochranné stavby a vedie ich dokumentáciu?

Zriaďovať a udržiavať ochranné stavby pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti sú povinné právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia. O vybraných priestoroch stavieb vhodných na JUBS vypracúvajú určovací list jednoduchého úkrytu v objektoch, ktoré vlastnia, alebo v ktorých podnikajú, o čom informujú obec, na ktorej území sa jednoduché úkryty nachádzajú.

Obec podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na ukrytie obyvateľstva a zabezpečuje ich potrebné úpravy. Obec vypracováva a pravidelne aktualizuje plán ukrytia, ktorý je súčasťou plánu ochrany obyvateľstva. Plán ukrytia obce obsahuje textovú časť a grafickú časť:

Textová časť plánu ukrytia obce obsahuje najmä:

- a) základné údaje o spôsobe zabezpečenia ukrytia,
- b) prehľad stavu zabezpečenia ukrytia obyvateľstva v obci,
- c) prehľad ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v obci,
- d) rozpočet a materiálne zabezpečenie ukrytia obyvateľstva,
- e) základné údaje o spôsobe zabezpečenia pôvodného účelového určenia ochranných stavieb,
- f) evidenčné listy a zoznam odolných úkrytov a plynotesných úkrytov pre obyvateľstvo,
- g) určovacie listy a zoznam jednoduchých úkrytov,

h) počet úkrytových družstiev v obci s počtom osôb v nich zaradených.
Grafická časť plánu ukrytia obyvateľstva obce obsahuje údaje o rozmiestnení a kapacitách ochranných stavieb.

Aké ochranné stavby sa nachádzajú v okrese Stará Ľubovňa?

V okrese Stará Ľubovňa bolo vybudovaných 6 plynutesných úkrytov s celkovou kapacitou 1020 osôb, ktoré sú prioritne určené pre pacientov, zdravotnícky personál, záchranné zložky a cestujúcu verejnosť a 1 chránené pracovisko, ktoré slúži civilnej ochrane.

Pre zabezpečenie ukrytia obyvateľstva je plánované využitie JUBS, ktorých je v okrese 2 947 s kapacitou osôb 51 006.

Čo sú jednoduché úkryty budované svojpomocne (JUBS)?

Na jednoduché úkryty budované svojpomocne sa vyberajú vhodné podzemné alebo nadzemné priestory stavieb vybudované v stave bezpečnosti, ktoré po vykonaní svojpomocných špecifických úprav musia zabezpečovať čiastočnú ochranu pred účinkami mimoriadnych udalostí a použitých zbraní v čase vojny a vojnového stavu. Vhodné podzemné a nadzemné priestory stavieb vybrané pre jednoduché úkryty možno považovať za ochranné stavby až po vykonaní špecifických úprav, ktoré sú potrebné na pripravenosť stavieb plniť účel, na ktorý boli vybudované.

Čo musia JUBS spĺňať?

Vybrané vhodné podzemné, alebo nadzemné priestory stavieb na jednoduché úkryty musia spĺňať požiadavky na:

- a) vzdialenosť miesta pobytu ukryvaných osôb tak, aby sa mohli v prípade ohrozenia včas ukryť,
- b) zabezpečenie ochrany pred radiačným zamorením a pred preniknutím nebezpečných látok,
- c) minimalizáciu množstva prác nevyhnutných na úpravu ich priestorov,
- d) statické a ochranné vlastnosti,
- e) vetranie prirodzeným alebo núteným vetraním vonkajším vzduchom, filtračným a ventilačným zariadením,
- f) utesnenie.

Základné plošné a objemové ukazovatele pre JUBS do 50 ukryvaných

- podlahová plocha 1,0 – 1,5 m²/1 osobu
- minimálna svetlá výška 2,1 m
- zásoba pitnej vody 2,0 l/1 osobu/1 deň
- množstvo privádzaného vonkajšieho vzduchu 10,0 a 14,0m³/1 osobu/1 hodinu
- Členenie priestorov a ich plochy
- priestory na sociálne zariadenia
- priestor na uloženie zamorených odevov 0,07 m² podlahovej plochy

Vetranie sa zabezpečuje v úkrytoch s kapacitou do 50 ukryvaných osôb prirodzeným spôsobom. Ak sa jednoduché úkryty skladajú z niekoľkých menších miestností, každá miestnosť musí mať samostatné prirodzené vetranie. Pri prirodzenom vetraní sa využíva prirodzený ťah vzduchu vznikajúci rozdielom teplôt vonku a vnútri úkrytu.

Kedy a ako sa spohotovujú ochranné stavby?

Ochranné stavby sa uvádzajú do stavu technickej pripravenosti na príjem osôb v čase vojny a vojnového stavu (vojnu vypovedá a vojnový stav vyhlasuje prezident SR). Ochranné stavby je možné uviesť do stavu technickej pripravenosti aj po vyhlásení mimoriadnej situácie, ale len v nevyhnutných prípadoch a len keď to povaha mimoriadnej udalosti vyžaduje (napr. pri úniku nebezpečnej látky).

Spohotovovanie jednoduchého úkrytu budovaného svojpomocne pozostáva:

- a) z utesnenia okien a dverí,
- b) zo spohotovenia sociálnych častí,
- c) z vytvorenia zásoby vody,
- d) z označenia nástupu a výstupu z úkrytu,
- e) z označenia asanačných priepustov,
- f) zo zabezpečenia zdravotníckeho materiálu a prostriedkov individuálnej ochrany,
- g) z osadenia komínčekov - vzduchovodov do úkrytových častí.

Čo v prípade ak sa určené priestory nedajú spohotoviť a pripraviť na JUBS?

Ak nemožno uviesť ochrannú stavbu do stavu technickej pripravenosti na príjem osôb, využívajú sa určené priestory ako ochranné priestory. Ochranné priestory sa pripravujú na účel ochrany pred účinkami nebezpečných látok podľa možnosti v pivniciach domov, ale aj v ich zvýšených podlažiach. Hlavnou požiadavkou je ich dokonalé utesnenie. Stupeň ochrany pred kontamináciou je tým vyšší, čím hlbšie je ochranný priestor zapustený do zeme. Na zriadenie ochranných priestorov je výhodné prednostne využívať miestnosti veľké, s malým počtom okien a dverí, pokiaľ možno v pivniciach a nižšie položených priestoroch, ktoré nie sú v rohu budov a ktoré susedia s ďalšími miestnosťami vhodnými na úpravu ochranných priestorov. Vhodné je, ak sú v blízkosti kúpeľní a sociálnych zariadení, ktoré po utesnení možno používať.

Je povinný vlastník ochrannej stavby umožniť vstup a umiestnenie evakuovaných osôb?

Vlastník alebo nájomca, na ktorého nehnuteľnosti sú umiestnené zariadenia civilnej ochrany je povinný po predchádzajúcej výzve umožniť vstup na nehnuteľnosť osobe vykonávajúcej svoju právomoc na účel vykonania údržby a kontroly. V čase vojny a vojnového stavu možno v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedziť nedotknuteľnosť obydlia na ubytovanie evakuovaných osôb.

Kde sa nachádza môj úkryt? (zhrnutie)

V okrese Stará Ľubovňa je ukrytie obyvateľstva plánované v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne, pre ktoré sa vyberajú vhodné podzemné, alebo nadzemné priestory stavieb. Tieto ochranné stavby zriaďuje pre svojich zamestnancov PO a FO - podnikateľ a pre obyvateľov určuje obec s prihliadnutím na počet obyvateľov a vzdialenosť od miesta pobytu ukrývaných osôb. Určené stavby sa uvádzajú do stavu technickej pripravenosti na príjem osôb až v čase vojny a vojnového stavu. Vlastník nehnuteľností je povinný umožniť vstup na nehnuteľnosť oprávnenej osobe a počas vojny a vojnového stavu prijať evakuované osoby. Konkrétne vyhľadanie úkrytu podľa mena nie je možné. V stave bezpečnosti sa neprideliť jednotlivé úkryty

konkrétnym fyzickým osobám a v pláne ukrytia sa uvádza len pre číselný počet osôb v danom úkryte. Podľa mena je možné zistiť ukrývanú osobu až po nastúpení do úkrytu a zapísaní do zoznamu ukrývaných. Plán ukrytia spracováva a aktualizuje obec a obyvatelia majú právo do neho nahliadnuť na požiadanie na obecnom úrade.

Aká je úkrytová batožina?

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny:

do 10 kg pre deti a do 15 kg pre dospelých

- *dobre zabalené základné trvanlivé potraviny na 3 dni (konzervy, čaj v dobre utesnenej termoske resp. voda v turistickej fľaši, cukor, chlieb, soľ, ovocie),*
- *predmety dennej potreby (jedálny príbor, miska, hrnček, otvárací nástroj na konzervy, príručný nožík na krájanie, prenosné svetidlo–baterka + náhradné batérie, potreby na šitie, špagát alebo iný druh povrázka, viazacie gumičky a pod.)*
- *lieky k náhodnému použitiu (acylpirín, ibalgin, vitamíny a pod., rýchloobčady, obvazy a gázy, osobné lieky predpísané lekárom na každodenné užívanie),*
- *peniaze a cenné veci,*
- *kniha, spoločenská hra,*
- *predmety osobnej hygieny (mydlo, šampón, sprchový gél, uterák, kefka na zuby, pasta na zuby, hrebeň, kefka na ruky, holiace potreby, toaletný papier),*
- *náhradná bielizeň, odev, obuv, (tepláková súprava, sveter, plášť do dažďa s kapucňou, spací vak, prikrývka-deka, domáca obuv),*
- *osobné doklady (občiansky preukaz, vojenská knižka, vodičský preukaz, cestovný pas, výmer dôchodku, zdravotná karta, poisťné zmluvy, vkladné knižky, úverové zmluvy, majetkové doklady a podobné dôležité listiny a dokumenty).*

Aké veci je zakázané brať do úkrytu?

- *zbrane všetkého druhu,*
- *alkohol a iné návykové látky,*
- *zapáchajúce a ľahko zápalné látky,*
- *objemné predmety, kočky, periny ap.,*
- *domáce zvieratá, psy, mačky a iné,*
- *zapaľovače, cigarety, ponorné variče a pod.*
- *jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu.*

Ako sa správať v úkryte?

- *správať sa zodpovedne a riadiť sa úkrytovým poriadkom, dbať na pokyny obsluhy úkrytu,*
- *neplytvať vodou a potravinami,*
- *udržiavať čistotu a poriadok,*
- *chovať sa pokojne, vzájomne si pomáhať,*
- *nefajčiť, nepoužívať otvorený oheň a elektrické spotrebiče.*

Vypracoval:

Ing. Lukáš Orlovský

poverený vedením odboru krízového riadenia